

Antwoorden op aanvullende vragen van VVD-fractie (mail van dhr. H. Veldman, d.d. 29 juni 2020):

1. Vraag:

In de verpleeghuizen zitten ook afdelingen met mensen met lichamelijke klachten, de somatische patiënten, die doorgaans nog scherp van geest zijn. Wat is er voor deze mensen aan gesprek, voorlichting, informatievoorziening geregeld op het moment dat er vrijheid beperkende maatregelen worden afgekondigd? Hoe is hun rechtsbescherming geregeld? Is het bijvoorbeeld een idee om vast te leggen dat op het moment er een beperkende maatregel wordt afgekondigd (generiek, regionaal of instellingsgebonden) dat bewoners en/ of hun vertegenwoordigers tenminste geïnformeerd worden? En dan niet met alleen maar een melding, of ene briefje oid, maar met een fatsoenlijk gesprek? Zou ook kunnen door de cliëntenraden een rol te geven. Logisch dat als je snel moet handelen, dat je daar niet op kunt wachten, maar dan tenminste binnen twee weken na instellen van de maatregel een gesprek oid?

1. Antwoord:

De maatregelen die verpleeghuizen nemen dienen cliëntgericht te zijn en afgestemd te zijn op de reële behoeften van de cliënt. Het uitgangspunt is dat eventuele noodzakelijke beperkingen van bezoek zoveel mogelijk vrijwillig plaatsvinden. Vanuit de plicht om goede zorg te leveren, op grond van de Wkkgz, ligt het in de rede dat de zorgaanbieder in eerste instantie in goed overleg met de bewoners of hun vertegenwoordigers regels afsprekt om de bewoners en het zorgpersoneel tegen infectiegevaar te beschermen. Zorgaanbieders dienen bij het bieden van goede zorg zowel rekening te houden met de veiligheid van cliënten als ook met de cliëntgerichtheid van de maatregelen en met de rechten van cliënten. Cliënten dienen bij de maatregelen betrokken te worden. Op grond van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) hebben cliënten instemmingsrecht op het algemeen beleid inzake veiligheid, kwaliteit, ontspanningsmogelijkheden, recreatie en dergelijke. Ook dienen instellingen waar cliënten langdurig kunnen verblijven, op grond van de Wmcz 2018 hun cliënten in de gelegenheid te stellen inspraak uit te oefenen op aangelegenheden die direct van invloed zijn op het dagelijks leven.

Indien cliënten het niet eens zijn met de maatregelen kunnen zij of hun vertegenwoordiger gebruik maken van de mogelijkheden die de Wkkgz hiervoor biedt (interne klachtenafhandeling en geschilbeslechting). Ook bestaat er de mogelijkheid om bij het Landelijk Meldpunt Zorg (LMZ) een klacht neer te leggen over de kwaliteit van zorg. Het LMZ informeert degene die een klacht indient over de mogelijkheden die klacht op te lossen. De inspectie gebruikt klachten die bij het LMZ binnenkomen bij haar toezicht op de zorg. Bij ernstige signalen over een zorgaanbieder kan de inspectie besluiten een onderzoek te doen. E.e.a. wordt niet in de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 geregeld, want dit geldt al op grond van genoemde bestaande wetgeving.

2. Vraag:

Verder is het zo dat je een Wlz indicatie kunt verzilveren met een intramurale plek of met een extramuraal pakket. Het zogenaamd volledige pakket thuis (VPT) of modulaire pakket thuis (MPT). Hoe werkt de coronawet door voor mensen die Wlz zorg thuis krijgen?

2. Antwoord:

De mogelijkheid om bezoek te beperken geldt voor verpleeghuizen, instellingen voor gehandicaptenzorg en kleinschalige woonvormen ongeacht de leveringsvorm (verblijf, vpt, pgb etc). Het gaat er niet alleen om dat zij een kwetsbare groep zijn, maar ook dat zij bij elkaar in groepsverband wonen. De mogelijkheid om bezoek te beperken geldt niet voor ouderen die in hun eigen woning zijn blijven wonen (en dus niet in groepsverband, wonen). Daarin brengt de tijdelijke wet maatregelen covid-19 geen verandering.

3. Vraag:

Dan de samenhang met de wet zorg en dwang. Het antwoord op die vraag is nog te vaag. Er is nu een wet zorg en dwang, maar het jaar 2020 is een overgangsjaar voor de invoering van die wet. Hoe verhoudt deze coronawet zich tot dat overgangsjaar? En als de Wet Zorg en Dwang in 2021 definitief van kracht wordt, stroken coronawet en Wet zorg en dwang dan nog met elkaar? Kan de coronawet de wet zorg en dwang en de WvGGZ overrulen?

3. Antwoord:

De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 geldt voor collectieve maatregelen en Wzd geldt voor individuele maatregelen die samenhang met het gedrag van individuele mensen met dementie of een beperking. De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 en de Wzd staan naast elkaar omdat het wetten van gelijke orde zijn. De maatregelen op grond van de Wzd kunnen alleen worden getroffen indien het gedrag van een cliënt of betrokkene als gevolg van zijn psychogeriatrische aandoening, verstandelijke handicap of psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel voor zichzelf of anderen. Het gaat hier om maatregelen die per cliënt kunnen worden genomen en die individueel van aard zijn. De Wzd blijft onverkort van toepassing.

Op grond van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 kunnen maatregelen voor de *gehele* instelling worden genomen. De maatregelen kunnen tot gevolg hebben dat alle bewoners (tijdelijk) geen bezoek meer kunnen ontvangen. Dit kan tot gevolg hebben dat mensen door deze wet (tijdelijk) verder beperkt worden dan voorheen. Het is niet zo dat deze wet aanleiding kan zijn om verdergaande individuele beperkingen op te leggen dan op grond van de Wzd al mogelijk is. De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 komt dus niet in de plaats van de Wzd.

Overigens wordt nog opgemerkt dat de Wzd reeds definitief volledig van kracht is, maar 2020 is een jaar waarin het veld nog moet wennen aan deze nieuwe wet. De IGGJ houdt nog terughoudend toezicht (maar wel verantwoord). Het veld werkt al zoveel mogelijk in overeenstemming met de Wzd.

4a. Vraag:

In het antwoord op vraag 9 staat: *'Voor een deel van de bewoners geldt dat vrijheids beperkende maatregelen al mogelijk zijn o.g.v. de WvGGZ en de WZD. Voor andere bewoners zal per geval moeten worden bezien hoe een risicovolle besmettingssituatie kan worden voorkomen...'*. Voor het eerste deel van de zin (schuingedrukte stukje) geldt dat dat waar is, maar om die maatregelen te kunnen nemen moet een zorgvuldig proces worden doorlopen. Doorkruist deze coronawet dat proces? Bijvoorbeeld als er snel gehandeld moet worden?

4a. Antwoord:

Nee dat is niet het geval (zie ook voorgaand antwoord). De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 is bij uitstek bedoeld om voor alle bewoners van instellingen generiek tijdelijke maatregelen te kunnen nemen. De Wzd is bedoeld voor individuele maatregelen, het proces van de Wzd moet daarbij gevolgd worden. Indien het gedrag van een cliënt die onder de Wzd valt daartoe aanleiding geeft (indien hij een gevaar voor zichzelf of anderen vormt), dan kan de spoedprocedure van de Wzd gevolgd worden. Daarmee kan snel worden ingegrepen.

4b. Vraag:

En voor tweede deel van de zin: hoe vindt informatievoorziening, voorlichting naar bewoners en/ of hun vertegenwoordigers plaats? Is een route zoals bij eerste gedachtstreefje geschetst ook hier denkbaar?

4b. Antwoord:

Informatievoorziening is belangrijk. Aan de instellingen wordt overgelaten hoe zij daar precies invulling aangeven. Zie ook het antwoord op vraag 1.